

LJUBLJANSKI ČASNIK.

St. 14.

Vtorik 18. Svečana

1851.

„Ljubljanski časnik“ izhaja vsak teden dvakrat, in sicer vtorik in petek. Predplačuje se za celo leto pri založniku *Jožefu Blažniku* 6 gold., za pol leta 3 gold., za četert leta 1 gold. 30 kraje. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajta se 15 kraje. Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti znese 7 gold., za pol leta 3 gold. 30 kraje., za četert leta 1 gold. 45 kraje. — Vsaka cesarska pošta prejme naročilo in denar, kateri more po novi postavi frankiran biti.

Vradni del.

12. februarja 1851 bo v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju CXXXVI. del obēniga deržavniga zakonika in vladniga lista, od leta 1850, ki je 16. oktobra 1850 v edino-nemškem izdanju, potem 30. oktobra 1850 v poljsko-nemškem, rusinsko-nemškem in romansko-nemškem dvojnem izdanju na svitlo prišel, v česko-slovensko-in horvaško-nemškem dvojnem izdanju izdan in razposlan.

Zapopade pod

St. 383. Ukaz ministra notrajnih zadev od 8. oktobra 1850, s katerim se od njegoviga veličanstva poterjena vredba politiških gospok kraljestev Galicie in Lodomerie z vojvodstvom Avšvic in Zator in velikim vojvodstvom Krakavskim razglasi.

St. 384. Ukaz ministra notrajnih zadev od 8. oktobra 1850, s katerim se od njegoviga veličanstva poterjena vredba politiških gospok v Bukovini razglasi.

Dunaj 11. februarja 1851.

Od c. k. vredništva obēniga deržavniga zakonika in vladniga lista.

Nevradni del.

Ali je pametno peneze skrivati?

Visoko c. k. ministerstvo denarstva je z razpisom od 18. prosenca tega leta zaprosenju Ljubljanskiga mestniga odbora, de bi se pretergani denarni listki po 6 in 10 krajcarjev preklicali in za nove zamenjali, kakor tudi de bi se nerabljivi za nove denarne listke tiste baže zamenjali, zadostiti za dobro spoznalo. — Obrok za zameno preterganih denarskih listkov po 6 in 10 kr. je do konca sušca tega leta s tem pristavkam odločen, de se po tem, ko ta čas preteče, pretergani denarni listki pri nobeni javni denarnici ne v plačilo jemati ne za nove zamenjati ne bodo smeli.

Ena nar hujsih rev današniga časa so pač naše denarne zadeve. Vse drugo, kar nas tare, bi še priterpeli, tukaj je pa pomoč na naglama silno potrebna. — Kam smo prišli? marsikteri samiga sebe vpraša. — Niso še tri leta pretekle, kar je bilo med občinstvam obilno kovaniga dnarja. Bankovci so imeli enako veljavo kakor srebro in zlato, dostokrat se je zgodilo, de smo morali v denarnicah lepo prositi, de so nam vradniki bankovce namest srebra podali. Kdo je tačas z bankovci srebro in zlato kupoval, de bi ga potler spet drugim za viksi ceno prodajal. — Kaj ne de srečni časi, v kterih so še dvajsetice v mošnicah zvonele, zdaj že dolgo dragih begunk več ne zagledamo. Kako smo pa v to revo zabredli se sploh vpraša. Lahko je odgovoriti, zakaj in kako, pa ni lahko naznaniti, kako bi na bolj pot prišli. Ko so se leta 1848 v hvalo dobrot od miliga cesarja Ferdinanda dovoljenih vstaje in punti začeli, je bilo treba število naših vojšakov množiti, poprejne dolgove pošeno plačati, deržavne stroške pa zavolj politiških zmešnjav povikšati. To je že lepa

bila, davkov manj, stroškov pa več! — V takih okoljšinah je vlada prisiljena bila zavolj manji škode od narodne banke milijone goldinarjev na posodo vzeti. Treba je pa bito naše vojšake na Laškim z srebrom plačati, ker bankovci tam niso šli, tedaj je narodna banka tiste milijone v srebru posoditi morala. Komaj se to razglasi, sploh začnejo srebro skrivati, kakor de bi se roparji bližali, komaj de kterimu kaka dvajsetica v roke pride, urno jo zakoplje. Vradniki so hotli plačani biti ko poprej, iz Laškiga in Ogerskiga so davki prav redko dohajali in dolgo časa clo ne, tedaj je vlada prisiljena bila, narodni banki dovoliti, de sme število bankovcov spet z novimi milijoni pomnožiti. Tako se je v narodni banki založeno srebro počasi bolj in bolj pomanjšalo število bankovcov je pa vsaki mesec raslo. Pri takih okolišinah se je pa v vsih deržavah zgodilo, de goldinar v papirju menj velja kakor v srebru. Take lepe priloznosti ni zamudila vohernikov velika truma in tisti ljudje, ki se vedno uklanjajo zlatimu bogu, kako bi prav hitro obogateli iz drugih hude reve. Kakor gosence drevje objedajo, in pijavke kri iz človeških teles vlečejo, tako hitijo poželjivi gerduni se mastiti od deržavne revšine. Vlado so obtožili, de tako in tako ravna, de ji nič več zaupati ni, de nič za potrebe ljudstva ne skerbi itd. Ona je v odgovor milijone srebra nakovala, vse je zgínilo, kakor de bi se sod brez dna z njim polnil. — Neumneži niso prevdarli de s takim obnašanjem vlado podkopavajo, ktera kakor terdna bramba njih na kup zgrabljene zaklade varje, de v roke komunistov ne padejo, to je tistih sladkoustnih zapeljivcov, ki so se si nar ljubši opravilo izvolili — v ptuje mošnje segati. Tako so oslepeni bogatinci svojim nar serditejšim nasprotnikam pomagali in jih podperali. Ne čudimo se, de so ob času neizrekljive zmešnjave prestrašeni plasuni svoje krajcarje zakopavali, jih ropa obvarvati, ker so zdaj in zdaj zadniga dneva Avstrije čakali. Junaska sreča zveste armade jo je pa z božjo previdnostjo drugač obrnila. Naša deržava je hude leta skušnje terdno in stanovitno prestala, nje slava se bolj in bolj po celi Evropi razšira, kakor novi feniz se je prerrojena iz pepela stare vzdignila v čudež vsih deržav. — Bi morebiti zdaj še tak izgovor veljal, de vlada zaupanja ne zasluži. To vunder zdaj nar bolj oslepeni previdijo, de je Avstrije prihodnost bolj zagotovljena, ko kterikrat poprej. Zdaj tedaj le zavolj lakotne dobičkarije ne spustijo dvajsetic in tolarjev spod rok in jim dopade pri prodaji za sto goldinarjev v srebru kakih dvajset v papirju doložiti. Vedno jih slišimo kričati in vlado tožiti, zakaj de zmirej večiga števila srebrenine in rumenjakov med ljudi ne pošilja, pri tem se pa vunder hvalijo nar zvestejše sinove Avstrije in černijo vsaciga od svobodniga duha vnetiga moža, de je komunist in demokrat. Vlada bi ne ravnala pametno takim požrešnikam v prid srebro kovati, je bolje, de ga černa odeja zemlje pokriva, kakor železne skrinje lakomnih bogatincov.

Še hujsiga zasramovanja vredna je pa druga napēnost. Ne samo srebro in zlato se zakopava, clo iz bakra skovanim krajcarjem ni dano sončne luči gledati. Vlada je za potrebo ljudstva toliko bakra skovala, de bomo gotovo o kratkim čas doživeli, ki bo ljudem zavolj neizmerniga števila krajcarjev ne majhno nadlogo rodil. Nobeden namreč ni po postavi zavezan več ko deset ali dvajset krajcarjev vkupaj za plačilo prejeti, vsak se bo tedaj branil plačilo, dvajset, trideset ali clo sto goldinarjev v samih krajcarjih prejeti. Kogar imamo zdaj premalo bomo imeli v kratkim preveč. Tako se pa zmiraj prigodi, kadar se kakšna reč lastnimu namenu nasproti obrača. — Takrat bodo pa ravno tisti ljudje tožili, de ne vejo kam bi skovani baker ponašali, ker se ga bo vsak branil. Prosimo naše častite bravece sledeče verstice en malo preudariti. En krajcar našiga dnarja vaga pol lota, en cent ima 100 funtov ali 3200 lotov tedaj 6400 pol lotov. Ako hočem toliko krajcarjev nakupiti, de en cent znesejo, je treba plačati 107 gold. En cent sroviga bakra pa velja 65, k večim 70 goldinarjev. Če tedaj kak plašun našim listkam tako malo zaupa, de bi se bal v kratkim neveljavne cujnice v rokah obderžati naj si raji nakupuje sroviga bakra, bo gotovo pri vsakim centu okoli 40 goldinarjev dobička imel, in ne bo vlado silitil prav zastonj iskovanja stroške izdajati. To vunder vsaki razume, de bi bolj bilo srebra, zlata in bakra iz zemlje clo ne izkopavati, kakor že iskovaniga dnarja med ljudi ne pustiti. Naj bi tedaj vsak dobro pomislil, kako nadlogo s takim neumnim ali hudovoljnim obnašanjem vladi, deržavi, bližnimu in tudi samimu sebi dela. To pa zato povemo, deljudje zdaj premislijo, de ko ne bo več pripuščeno, denarnih listkov tergati in če bodo ljudje še tako stiskali, ne bo mogoče malih vsak dan potrebnih reči ne kupovati, ne prodajati.

Melcer.

Austrijansko cesarstvo.

Krajuska.

Ljubljana. (Dalje.) (Začetik porotnih sodb.) Gosp. Dr. Kavčič, zagovorvik, se najpred opravičuje, da bode le zato „nagovor“ samo v nemškem jeziku govoril, ker sta že njegova predgovornika načelo ali vodilo zastran enakopravnosti vresničila, ker bi jih nagovori v dvojem jeziku preveč zamudili, in ker se je danes tako kaj malo pravega slovenskega jedra-kmetiških ljudi-snidlo; pristavi pa, da bode dokazovaje v slovenščini besedoval. Nato pozdravi tudi on z veseljem nove naredbe in razloži, kar tukaj ob kratkem poslovenimo, da je podolgem boju s krivimi predsodki vunder le um zmagal, ter dokaže, pokazavši na staro sodništvo od početka do danes, kako umne so porote, koliko dobro so očitne in ustne obravnave, in kako pametno je, da ni več, kot poprej, en sam človek zatožencov sodnik v dvojem pomenu (zastran krivosti in kazni) in enem njegov zagovorvik. — Omenil je tudi

memo grede: „Ni se čuditi, da je bilo na Krajskem po kmetih dosihmal toliko vbojev; čuditi se je bolj temu, da jih ni bilo še več, ker niso Slovenci do zdaj nobenega slovstva v svojo omiko imeli.“ Pohvalil je toraj „kmetijske novice“ in „slovensko društvo“, ki so si toliko prizadevale in si še prizadevajo k omiki slovenskega ljudstva pripomoči, in sklenil z nado, da bodo k tej gotovo tudi nove naprave veliko pripomogle.

Po končanih nagovorih odidejo od zelene mize deželni poglavar gosp. prof. Chorinsky in drugi gospodje, večidel predstojniki kakšne vradnije, ki so bili to slavnost s svojo pričujočnostjo počastili in ostanejo pod predsedništvom g. viteza Kopinita, c. k. svetovavca Celovske nadsodnije, gg. svetovavci deželne sodnije: žl. Šivichofen, Miller, Piller in Omejc za sodnike. — Gosp. deželna svetovavca Schmalz, in žl. Lendenfeld sta bila namestnika, uni za predsednika, ta za sodnika. — Gosp. avskultant Moos je zapisaval. Deržavni pravdnik in zagovornik sta že znana. —

Nato je bilo izvoljenih izmed 36 porotnikov v skrivni seji 12 porotnikov in 1 dopolnivi porotnik. Izbrani porotniki posedejo svojo klop. Potem okliče zapisovavec: Očitna obravnava zoper Franceta Keržana, sploh Blažkovega zavoljo hudodelstva vboja. Predsednik začne zdaj zatoženca izpraševati, kateri na splošno izpraševanje odgovarja, da je 21 l. star, kmetiški sin iz Verbe Berdskega okraja, neoženjen, katolske vere, brez premoženja, in da je bil enkrat 12 ur zavolj pretepanja zapert, nato pa brez kazni izpuščen.

Po teh besedah so porotniki prisegli. Nato bere zapisovavec zatožni spis, iz kterega gre sledeče na dan:

France Keržan (Blažkov), ki ni imel od mladih nog nobenega pravega poduka, je bil v starjih letih ponočan in razsajavec, pijanec, neotesanec. Tako ga je županijsko predstojništvo popisalo.

Ponoči od 22. do 23. oktobra 1850 so prišli že po polnoči v Macugovo kerčmo v „Verbi“ fantje: France Keržan, Janez Semeja (Semečkov,) Janez Sever (Boldinov), Tomaž Tekavec (Dudeljnov), Anton Mihelak (Sušnikov) in Franc Potrata (Čačman). Eni teh fantinov so bili tisto noč z Keržanom že popred v tej kerčmi, pa so jih žandarji izpodili. Dva poliča žganja so izpili. Ker ni mogel Keržan svojega zapitka plačati, je Mihelak za njega plačal. Iz kerčme stopivši so se začeli fantini zavoljo tega pričakati, da ni hotel Mihelak precej za Keržana plačati, čeravno se mu ni bati, da mu nebi Keržan vernil. Potrata pa se je bahal, da ima več goldinarjev kot Semeja krajcarjev. Beseda je dala besedo — tako dolgo, da so se začeli pretepati. Mihelak je začel miriti in razterga Severja in Potrata, ki sta se bila naj huje sprijela. Potrata odide zdaj domu. Drugi fantje gredo tudi skup svojo pot.

Sever pa, ki je bil nekoliko zaostal, pridirja za njimi „s kolam“ v rokah in mahne Mihelaka po glavi, Mihelak mu hoče kol iz rok izviti, pri tej priči pa skoči, Keržan nad Mihelaka (morebiti zato, ker je mislil, da ni M. rad za njega plačal), mu kol izdere, ter ga pobije z njim na tla. Izpustivši manj pomenljive reči, povemo le, da se je Mihelak nato pobral in domu (v Prevoje) pobegnul. Fantje: Keržan, Semeja in Sever so jo tudi proti Prevojam mahnili, pa po drugem potu, tako, da se pri neki meji srečajo in sicer na potu, deržečem proti Mihelakovi hiši kjer tudi Tekavec stanuje. Mihelak in Tekavec sta po spričevanju „s kolama“ iz za meje planila in Semeja na tla pobila.

Tudi Keržana sta začela pretepati, kateri jo je pa s Severjem vred pobrisal.

Krik pri tem boju zbudi Mihelakove in Tekavčeve v Mihelakovi hiši. Gredo gledat, kaj da je, in odvlečejo Antona Mihelaka domu. Zaprejo vrata, „s paham“ vpišejo luč in ostanejo po koncu. Bilo je ob dveh popolnoči.

Sever, pobegnivši iz bojišča, gre Semejatovega brata Štefana buditi in na pomoč klicat, rekoč, da mu bojo brata vbili. Ko Štefan Semeja in Sever nazaj prispeta, ne najdeta nikogar več na bojišču. — Čez pol ure nato zaslišijo Mihelakovi in Tekavčevi kar na enkrat vpitje pred hišo. Lenka Tekavčeva, mati Tomaža Tekavca, odpre polovico okna, in vidi 3 fantine, med njimi tudi Keržana z vilami v rokah. Ona zavpije: „Kaj imate z vilami tukaj opraviti?“ Na te besede dregne Keržan v zaperto polovico okna, razbije šipe in obod, in bi bil Lenko Tekavčevo tudi dosegel, ako je nebi bila njena hči na stran potegnula. Zdaj zarujove Keržan: „Vse, kar je v tej hiši, mora mertvo biti.“

Prebivavci Mihelakove hiše pridero nato iz hiše. Imenovani tri fantje jo pa potegnejo. Uni Ant. Mihelak, Reza Mihelakova (mati), Reza Mihelak (hči), Lenka Tekavčeva in Tomaž Tekavec, za njimi. Sever je le dalje bežal; Keržan in Semeja se pa pri dveh kupih cestne dergnovine vstavita. Mihelak gre z metlo v rokah nad ta dva in za njim njegova mati, ki ga je zmiraj nazaj vlekla. Blizo nju dospvši verže Mihelak metlo proti njima. Komaj to stori, sune Keržan z vilami proti njemu. Mihelak pa se mu urno umakne. Njegova mati je bila zdaj bliže Keržana kot njen sin. Keržan sune še enkrat z vilami. Mihelakova mati pade pri tej priči na tla. Keržan in Semeja, ki je ta čas 15 korakov za Keržanom stal, jo zdaj pocedita. Čez ¼ ure nato je Mihelakova mati sklenila. — Druge okolnosti bodemo iz govorjenja prič svedli. —

Na predsednikovo vprašanje, kaj da ima zatoženec zoper zatožni spis c. k. deržavne pravdnije povedati, razloži on vse od kraja do konca, kako so pili in se bili, taji vendar vse zoper njega pričajoče okolnosti in noče ne od rogoviljenja z gnojnimi vilami pod oknom, še manj pa od tega vediti, da bi bil on Mihelakovo z njimi pri kakem kupu dergnovine pri cesti sunul. On jo terdi, da se je po boju pri imenovani meji „nategama“ domu spat odpravil.

1. Marija Jakšetova, 55 let stara, pove, da je imenovanih 6 fantov res pri njej tisto noč pilo, in da so vdrugo 1 bokal žganja popili, poprej pa trije 1 merico. Preden priča Štefan Semeja pristopi, so morali po zahtevanju gosp. zagovornika zvedeni možje odstopiti.

2. Štefan Semeja, 19 let star, odgovarja po prisegi: „Janez me je prišel tisto noč buditi, rekoč, da bodo mojega brata vbili. Ko do Mihelakove hiše pridem sim vidil Keržana z gnojnimi vilami dvakrat v okno dregniti. Pol strelaja daleč stoje, sim vidil, da je Keržan s Fincovimi vilami proti Mihelakovem pri tistem kupu dregnil, in prec nato sim slišal, da so vsi zavpili: „Jezus Marija! France Keržan je mater prebodel.“ — „Noč, pravi, je bila svetla, ker je mesec svetil.“ — Ko se mu vile pokažejo, priterdi, da so rayno tiste, da jih dobro pozna, da jih je poprej in poznej vidil, in ostane pri tem govorjenju, čeravno g. zagovornik to odrekuje, rekoč, da ni mogel on (priča) tega vediti, ker je predaleč stal.

3. Mica Tekavčeva, 30 let stara, poterdi pod prisego, da je vidila Keržana v okno suniti in ga slišala reči: „Vse mora v tej hiši mertvo biti.“ Ona je šla, dokler so drugi fante podili do „pugmestra“ (župana). Ko nazaj prispe, je slišala besede: „Jezus

Marija! mater je zabodel!“ Tudi ona pravi, da je bila noč svetla, da je ona le 10 korakov od bojišča stala, da bi vendar vil ne mogla spoznati. Gospod zagovornik prosi, Štefana Semeja vpričo njej poprašati, kako je on na pol strelaja vile tako dobro razločil in besede slišal: France Keržan jo je prebodel, čeravno ta priča, ki je bila veliko bliže, ni slišala nobenega imena imenovati? — Štefan Semeja ostane pri svojem govorjenju. Na zagovornikovo vprašanje odgovori ona, da je bil Keržan v levo polovico okna (in sicer v levo polovico od znotraj proti oknu obrnjenemu) dva- ali trikrat sunil in šipo z „obodam“ vred zdrobil.

(Nato je bilo ob dveh popoldne prenehano).

(Dalje sledi.)

Avstrijska.

Slaveni v avstrijskem nadvojvodstvu. Večidel ljudje mislijo, de v avstrijskem vojvodstvu sami Nemci prebivajo. Temu pa ni tako, ker je v vojvodstvu 15,300 Slavenov, med njimi 6,200 Slovakov, Čehov 6,500, Hervatov 2,600. Slovaki stanujejo v sledečih občinah: Hlohovcu, Nova vesi Horvatska in Poštornu, kjer stanujejo skoraj čisti Slovaki in le malo Hervatov med njimi, v drugih soseskah, kakor v Cahnovu, Ranspurku, Lingašdorfu so tudi Slovaki in le malo Nemcov med njimi, potem stanuje tudi precej Slovakov v soseskah Valtice, Pílepi, Střeženice in Zírndorf pri Moravskem. Slovaki so sosedom na levem bregu Morave popolnoma jednaki. Na sevru stanujejo Čehi. Od edinih Hervatov se sme reči, de so se na Avstrijsko naselili, ki so proti koncu 16. stoletja tje poklicani bili. Nekoliko Hervatov se je še pozneje, namreč do leto 1739 tje naselilo. Ker dušo in telo zadene, so Slovaki svojim sorodnim bratom popolnoma jednaki. So lepe, visokoravne, terdne postave, marljivi in za telesne in dušne opravila zlo zmožni, nrave in navade svojih prededov zlo časte.

Slovaška.

Ludovik Stur se je namenil slovansko zgodovino pisati.

Galicia.

V „Vidensky dennik“ se piše, de si je rusinsko narodno svetovavstvo namenilo narodni dom že prihodnjo spomlad začeti zidati. Mestna hiša, ki je bila pri bombardiranju 1848 poškodovana se je spet popravila, ker je mesto 99,000 gold. stalo.

Tuje dežele.

Bosna.

* Iz Bosne se piše konec januarja v „Reichszeitung“:

Pri sedajnem novem razdeljenju Bosne so bili sledeči zvoljeni: Za kajmakana v Banjaluki dozdajni musulim ravno ondi Ali beg Cinić, za Tuzlo Fehim Effendi; za Bihać Mustafa beg Effendi; za Travnik Ali Effendi, potem pa mudirja v Livni Divatar Effendi; vojaški poveljnik v Posavini je Mustafa paša Melemdsi.

Velko bosniško vravnavsko svetovavstvo, brez kteriga vezir ne more nič storiti, obstoji iz 12 udov; med njimi je en sam kristjan. Predsednik je Reis Effendi, ki je iz Carigrada prišel.

V Tuzli in Travniku se mirno vojaki nabirajo. 500 novincov se je poslalo v Belgrad in 1200 v Nis, zato pa pridejo drugi vojaki iz Rumelije v Bosno.

V Hercegovini se nič noviga ni zgodilo, vedno hodijo iz te dežele poslanci k Serskieru in mu zvestobo naznanujejo. Vstaja je ondi sama na sebi ponehala.

Ker Omer paša ni za dobro spoznal, de bi bili vjeti poglavarji bosniške vstaje dalj časa v Sarajevem ostali, jih je te dni z obilnim spremstvom skoz Klada in Zvornik v Beograd in Carigrad ukazal odpeljati, kar je Sarajevčane zelo razžalilo.

° Iz bosniška meje se piše 7. februarja v „Reichszeitg.“

Pervo igro na igravnici široke zemlje igrati, so zmešani narodi vshodne Evrope poklicani. Krepek in hraber narod živi unkraj Une in Kulpe, njegova koža je uterjena kakor skala, tekoče železo se razliva po njegovih jeklenih udih, in iz ognjeniga očesa se mu bliska serd zoper omikanost izobraženiga zahoda. Zdi se mu, de ga germanizem zalazva, in na tako vižo so ti narodi tako rekoč veliki zakletniki, veriga klepov, kjer klep klepa komaj pozna in vendar vsi terdno skupej derže. Oni vsi store eno narodno stranko, in kdo ne vidi, de vsi le čakajo, kdaj de bodo prvi klic zaslišali, ki bo vollo in težko zadonil in nov čas slavenskim Turkom oznanil. Narodi, kakor so unstran Balkana, so navajeni slepo oriplamu slediti, kteriga jim ljubljjen vodja naprej nese. Panslavizem na jugu tega kraja v Evropi ni več le gol strah, postal je orjak, ki zbudiv se iz dolgiga spanja, si oči mane in željno protu zahodu se ozera.

Turčijo, na sevu visoko noseča prevagljiva slavenskiga življa, počasi umira, kakor bolnik, na katerem božja roka leži, in v Bosni in Hercegovini se je že velika predigra začela, ktero Albion skerbno podpira. Nagon te do zdaj še neizobražene kardela naprej podi!

Kakor trume strahov dersajo v svojih opankih tiho, de se komaj sliši na bregovih rek, pa kmalo se bod njih slišalo. Že dvajset let so marsikako sladko polovico od matere „Slave“ zaslišali, in počasi se začenjajo spoznavati in v eden in ravno tisti namen delati. Narodno gibanje je že tri dežele od Turčije odtergalo, med njimi bogato Serbsko, ki ima skoraj 1000 štirjaških milj.

Zdaj se jame v drugih deželah plamen dvigavati, v kterih Turčin ne bo več dolgo gospodaril. Le premalo poznajo ljudje te dežele in o njih krivo mislijo. Bosna, Hercegovina in turško Horvaško obsežejo 1100 štirjaških milj in imajo poldrugi milijon prebivavcov. Albanija ima 950 štirj. milj z 1,300,000 prebivavci, clo nepomenljiva Černagora, od ktere Nemci mislijo, de je komaj večji kakor Reisch-Greiz-Schleiz ali Sondershausen, ima 120,009 jedernih, železnih ruvavcov, in njih dežela obseže 65 štirj. milj.

Vse te dežele se prizadevajo k političkim zjedinenju. Že tudi govore Serbi od združenja obeh cerkev in menijo, de bo potemtakem vsaka upora zjedinenja padla. Clo en del Serbov, ki stanujejo v Vojvodini, se bolj na turške Serbe naslanja. Upajo, de se bodo v eno političko telo zjedini. Na Serbskem že mislijo eno ime vsim sorodnim bratom dati, ki stanujejo v dolinah Albanije in na horvaškem primorju do železnih vrat Demikarpia. Se vendar čujejo glasovi, ki obžalujejo, de je Vojvodina od Banovine političko ločena. En Bog, en državni car, en poglavar; ban naj bi poglavar Jugoslavenov bil, in narodi menijo, de je to še vedno mogoče, ker je bilo Vojvodini pripuščeno, h kteri kronovini si bodi, se pridružiti. Oni menijo, ko se bodo Jugoslaveni političko in cerkveno zjedini, bodo tudi le eno narodnost, eno ime, eno vlado, eno postavo itd. imeli.

Iz tega se tedaj vidi, de so dogodbe v Turčiji za Avstrijo velike pomembe in de prav storimo, ako jim z pazljivim očesom sledimo. Kaj bi ostalo od Turčije, ako bi se imenovane dežele, ako bi se Bulgarsko od nje odtergalo

in križ sv. Andreja nad polomesec postavilo?? V teh časih je želeti, de oznanila iz naših krajev tukajšno stanje in zadeve prav povedo, ker malokdo še ve, za koga de prav za prav gre in, ali bi bilo prav se na stran stiskaniga raja in njega varha Omer pašata, ali na stran Turkov vstajnikov vstopiti?

Kar sim vam od ljudskih zborov v Zasiu in Todorovem naznanil, se vse popolnoma poterditi in ti zboru so zelo pomenljivi. Z nova sta prišla Ale Kedić in Kadia Kupić v Bihać z več sto Krajnci. Od vsih strani sta vodja prošena bila, se z nova dvignuti.

Za gotovo se naznani, de je celo Ali paša take pismo Ali Kediću poslal in de se je čez 50 deželnih glavavcov podpisalo. Iz Tuzle in Zvornika so ravno take pisma prišla. Šest poslancov, ki so iz Hercegovine v Bihać prišli, so zelo tirjali, de bi vse na noge vstalo in so povedali, de se je Omer paša v Konjico umaknul. Ale Kedić je na nagloma Bihać zapustil, v Krajni vstajo dvignuti.

Na tako vižo so se namenili, Omer pašata od več strani napasti. Vse se toraj zdi, de o Bosni in Krajni še dolgo ne bo miru, ker je pa v Travniku in Sarajevem do zdaj še vse mirno, de Omer paša ne stoji tako slabo, kakor bi bilo misliti.

Laška.

Minister Siccardi bo skoraj gotovo odstopil; na njegovo mesto pride pred kot ne Galvagno.

Pastirski list ljubljanskiga knezo-škofa.

(Dalje.)

In res nas sveto pismo uči, de je bil Bog perva človeka, ktera je bil v nedolžnosti in pravičnosti popolnoma vstvaril, že sam podučil, de tudi po padcu ne pusti brez vsiga podučjenja človeških otrok, desiravno so se po grehu od njega ločili, ampak de razodeva svojo voljo tem, kteri mu zvesto služijo. Ko so pa narodi greh na greh nakladali, in ko so se po svojih mnogoterih hudobijah čedalje bolj od Boga ločili in od resnice zašli, so se poslednjič tako dalje izgubili, de so še clo v malikovanje zabredli, ter so namesti praviga živiga Boga, neumne živali in druge stvari po božje častili. Zmed teh spačenih, malikovavskih narodov si je Bog posebno ljudstvo zvolil, in tega ljudstva prvi oče je bil častitljivi oče Abraham, kteri je svojimu Bogu zvesto služil. Temu ljudstvu je Bog sam med gromam in bliskam svojo voljo oznanil, temu ljudstvu je od časa do časa preroke pošiljal, kteri so ga v pravi veri poterdovali, ga zavolj njegovih krivih potov oistro svarili, mu sklepe božje oznanovali, in mu obljubljeniga Odrješnika napovedovali.

Tode prekletstvo greha je še zmiram nad človeškim rodam ležalo, ker spravni dar, ki ga je po grehu razžaljena pravica božja tirjati mogla, ni bil še pernešen, mir z Bogam ni bil še storjen, in desiravno se je Bog zavoljo prihodnjiga Odrješnika ljudem usmiljeniga skazoval, vendar stena, ktero je bil greh med Bogam in ljudmi postavil, ni bila še poderta, torej še niso mogli priti k gledanju božjiga obličja, k popolnemu vživanju božje neskončne ljubezni. Pa glej! časi so se bili spolnili in peršel je bil Jezus Kristus, velki čudodelnik, kterimu sta bila nebo in zemlja pokorna, kteri je vetrovam na morji zapovedoval, kteri je s samo besedo bolnike ozdravljaj, in tudi daljnim bolnikom s svojo vsigamogočno voljo zdravje zopet podelil, kteri je mertve v življenje obujal, kterimu so bili s strahom pokorni tudi peklenski duhovi. On, kteri je svoje besede s čudeži poterdoval, ter je z njimi skazal, de resnico govori, je samiga sebe imenoval Sinu božjiga z Očetam

vred enake nature, rekoč: „Jest in Oče sva eno“. Perkril pa je svoje božje veličastvo pod niskost naše nature, v podobi hlapca je živel med ljudmi, in je bil najden po zunanjim kot človek. Peršel je na svet, iskat in zveličat, kar je bilo zgubljeno; peršel je na svet, ljudem oznanovat Očeta, kteri je v nebesih, in kteriga nihče ne pozna, kakor Sin; peršel je na svet, on velki plačevavec naših dolgov, de je pravici božji zadostil, ter je prelil svojo kri v odpušenje grehov: peršel je na svet, de je ljudem zgubljeni mir spet podelil, in dal vsim življenje, kakor sam govori, rekoč: „Jest sim peršel, de imajo življenje, in imajo obilniši“.

V Jezusu Kristusu je vse spolnjeno, kar ljudem v zveličanje služi. Z njim nam je podeljeno neskončno zadostenje za greh, podeljeni so nam v obilnosti vsi pravi, nebeški darovi, ako se jih le vdeležiti, in si jih perlastiti hočemo. Ako se uklone in poniža včlovečeni Bog, zato ko se je sebeljubna stvar v svojim napuhu prevzela; ako se da včlovečeni Bog v smert, de zadosti pravici božji za grešno stvar, potem je zadostenje preobilno, in njegovo zasluženje je neskončno, zadostno, zbrisati vse grehe celiga sveta, potem je gotovo tudi stena, ki jo je greh med Bogam in nami postavil, poderta, Bog, v kterim vso svojo srečo in zveličanje najti zamoremo, se nam spet perbliža, ves perpravljen, nam skazati svojo očetovsko dobroto, svojo neskončno ljubezen; mir z Bogam je spet storjen za vse, kteri so dobriga serca, ali svete volje. Ako je včlovečeni Bog naš Odrješnik, potem nam je gotovo tudi mogoče, vse premagati, kar nam sovražno brani, s svojim Bogam se skleniti; zakaj Odrješnik se ni ne zase vojskoval in premagal, ampak za nas, torej mora tudi moč njegove zmage neskončna biti. Ako je včlovečeni Bog naš Odrješnik, potem nam je v njem svitlo solnce resnice persijalo, njegova beseda je božja beseda, beseda večne resnice. „Mi nismo več“, po besedah apostelja Pavla, „otroci, omahljivi in semtertje majani od vsačiga vetra uka po hudobii ljudi, po zvijačini, s ktero zapeljujejo v zmoto“. Ako je naš Odrješnik včlovečeni Bog, potem so nam gotovo tudi pravi darovi z njim podeljeni; in res, kaj bi nam v resnici dobriga ne došlo, ako se nam Bog sam, studenec vsiga dobriga, nar vikši dobrota po svojim včlovečenju podeli? V njem smo po besedah svetiga Pavla v vsim obogateli, de nam clo nič ne manka. Ako je naš Odrješnik včlovečeni Bog, potem bomo gotovo tudi k presrečnimu vživanju svojiga Boga in Očeta v nebesih persli, če mu le nezvesti ne bomo; zakaj nemogoče bi bilo, de bi se bil Bog z našo naturo sklenil, ako bi ne bili tudi mi, z njim se skleniti, poklicani. Kakor resnično je naš Odrješnik včlovečeni Bog, kteri se je sklenil, z našo naturo, ravno tako resnično je tudi, de smo vsi, z Bogam se skleniti, poklicani; zakaj naše serce le po njem hrepeni, in le samo v njem svoj mir in pokoj, svoj popolnoma počitek najti zamore.

Tako je tedaj Jezus Kristus za nas, kakor sam govori, prvi in zadnji, začetik in konec življenja, razsvitljenja in zveličanja, on je, po kterim je vse vstvarjeno, in gre proti svojimu namenu, in „nobeno drugo ime pod nebam ni dano ljudem, v kterim bi mi mogli zveličani biti“. Jezus Kristus razsvitljuje našo pamet s svojo božjo resnico, on podpira nezmožnost naše volje z močjo gnade božje, in sleherniga kristjana slava ali čast je le v križi našiga Gospoda Jezusa Kristusa; ker v njem je naše zveličanje, naše življenje in naše prihodnje vstajenje.

(Dalje sledi.)

K vradnim listu št. 14. ljubljanskiga časnika.

št. 218.

Oznanilo cestne dražbe.

(18.) 2

Za konservativne umetniške stavbe ne terzaški, reški in goriški cesti z ukazam c. k. stavbiniga vodstva za deželo od 17. marca t. l. št. 3817 za leto 1851 dovoljene, bo v spodaj naznanjenih dnevih po sledečem redu dražba.

Ime okrajja	Predmet dražbe	Po- nudna cena		Znesek vadiu- ma		Končna doba	Kraj in dan dražbe
		zld.	kr.	zld.	kr.		
Vse Terzaška Postojna Goriška Raazde Gorjanska Podkraj Ternovo	1 Zidanje noviga podcestniga mesta med milokazavnikama VI/5-7	186	19	9	19	31. julija 1851	
	2 Postavljenje krajniga zidu med milokazavnikama V/5-6	1649	5	82	27	31. avgusta	
	3 Naprava prostora med okrajnimi kamni (kanton) do roba ceste (Panquett) s tem, da se škarpa (Stützmauer) vun pomakne med milokazavnikama V/8-9	1094	13	54	43	"	
	4 Poprava batic (Parapettmauern) med milokazavnikama VI/4-5 in VI/7-8	208	45	10	26	31. julija	
	5 Naprava prostora med okrajnimi kamni do roba ceste med milokazavnikama V/7-8	368	34	19	20	"	
	6 Poprava konkavne ceste med milokazavnikama IV/7-8	208	—	10	24	30. junija	
	7 Ohramba mosta na Pivki med milokazavnikama VII/6-7	72	9	3	37	"	
	8 Postavljenje noviga podcestniga vodotoča in poprava ceste med milokazavnikama VII/4-5	483	13	24	40	31. julija	
	9 Naprava treh novih podcestnih vodotočev med milokazavnikama VI/13-14 VI/14-15 in VIII/3-4	515	—	25	43	"	
	10 Poprava obokaniga podcestniga vodotoča z povišanjem ceste med milokazavnikama VII/16-VIII/0	720	20	36	1	31. avgusta	
	11 Poprava dveh podcestnih vodotočev med milokazavnikama VI/17-VII/0 in VIII/5-6 z popravljenjem ceste in napravo okrajniga zidu	918	23	45	53	"	
	12 Poprava sedmero podcestnih vodotočev med milokazavnikama VII/1-VIII/6	734	26	36	44	31. julija	
	13 Poprava z lesam pokritiga podcestniga vodotoča med milokazavnikama VIII/9-10	173	25	8	40	30. junija	
	14 Naprava novih in poprava starth batic med milokazavnikama VI/9-10 in VI/11-11	262	1	13	6	"	
	15 Poprava konkavne ceste med milokazavnikama VIII/12-13 z popravo obestranskiga krajniga zidu	975	22	48	46	"	
	16 Naprava obokaniga podcestniga vodotoča namesti zdajniga zlo slabiga mostiča in povišanje ceste med milokazavnikama VIII/13-14	354	27	17	43	31. julija	
	17 Naprava kamnitih okrajev med milokazavnikama VIII/14-15 in IX/6-7	466	16	23	19	"	
	18 Poprava treh podcestnih vodotočev med milokazavnikama 0/0-1, 0/4-5 in 0/10-11	268	39	13	26	"	
	19 Poprava eniga podcestniga vodotoča med milokazavnikama 0/8-9	153	46	7	41	"	
	20 Naprava kamnitiga okraja med milokazavnikama II/6-7	172	1	8	36	"	
	21 Naprava kamnitih okrajev med milokazavnikama 0/0-1	436	19	21	49	"	
	22 Priprava in vsajenje cestnih krajnih kamnov (kantonov) med milokazavnikama 0/0-1	54	—	2	42	"	
	23 Poprava batic med milokazavnikama II/14-15, III/0-1 in VI/3-4	252	53	12	38	15. julija	
	24 Priprava noviga cestniga orodja	461	11	23	3	"	

Pri c. k. okrajnim poglavarstvu v Postojni 13. aprila 1851 od 9. do 12 ure dopoldne.

Pri c. k. okrajnim poglavarstvu v Vi-pavi 16. aprila 1851 od 9. do 12. ure dopoldne.

K tej dražbi se tisti povabijo, k mislijo kaj prevzeti s tem pristavkam, da se zamorejo dražbeni pogoji, ostanek nadstroški in stavbeni popisi vsak dan pri podpisanim okrajnim stavbenim vradu pregledati. Dražbeni pogoji tirjajo 5 percentni vadium in pri prevzetju 10 percentno kavcijo in poroštvo za eno leto.

Na zapečateni oglase, ako so prav zgotovljeni in če je v njih 5 percentni vadium, se zamore le takrat gledati, ako se pred začetkom dražbe izroče.

Od c. k. okrajniga stavbiniga vrada v Postojni 25. marca 1851.

Muil, c. k. okrajni inženir.

št. 2288.

Oznanilo.

(19.) 2

Naslednje oznanilo visociga ministerstva kmetijstva in gornijstva glede letasnih državnih sprasevanj iz gojzdnijstva se s sledečim pristavkam naznani:

Razsodba, če se sme pripustiti k državnim sprasevanje ali ne, kdor se za to oglasi, pripade deželnim poglavarstvom. Kdor se tedaj za to sprasevaje oglasi, more svojo prošnjo pri deželnim poglavarstvu tiste kronovine vložiti in odkaz prejeti, v kateri se sprasevanje godi in kjer zeli prosivec, da bi ga sprasevali.

Dokler se čez to nič drugiga ne ukaže, se zamore, ako veljavni vzroki za to govore, od tirjanja pod A4 c. β. v začasnim ukazu glede državnih sprasevanj itd naznanjenih, zanaprej pa za vstop v gojzdnisko solo potrebnih vednosti. Toraj se bodo tudi prosivci, ki so samo štir nemške razrede, gimnazij ali realno šolo doveršili, ako druge pod A4, a, b, c, α in β zadevajočiga začasniga ukaza pogojene spričala prilože, k sprasevanju pustili.

Ker mora vsak prosivec za dopusenje k državnim sprasevanju 10 goldinarjev vnaprej vložiti, tedaj se vsakimu, kterimu je sprasevanje dovoljeno, v podeljenim odkazu naročeno, pri svojim prihodu v kraju sprasevanja pri c. k. deželnim poglavarstvu se oglašiti in stem, da pokaže odkaz in poterdni list, da je on prava oseba po § 8. vodila za sprasevanje joče komisarje denar vložiti.

Doba prošnje za dovoljenje k sprasevanju pri zadevajočih deželnih poglavarstvih vlagati je do konca septembra t. l. odločena.

Od c. k. ministerstva kmetijstva in gornijstva se sledeče sploh na znanje da:

Pretekliga leta so bile državne sprasevanja gojzdnijstva le v Bernu, Ljubljani in Pragi. V drugih, po razpisu ravno tega ministerstva od 26. septembra 1850 št. 13239 naznanenih mestih so morale zaostati, ker se ni noben tak prosivec oglašil, kterimu bi se bilo sprasevanje zamoglo dovoliti.

V teh treh imenovanih mestih se je 25 prosivcov dalo sprasati; in 15 med temi je bilo za zmožne spoznanih.

Tekočiga leta bodo sprasevanja, ako se prosivci oglase za sprasevanje v naslednjih mestih: v Lvovu, Pragi, Budapestu, Hermannstadt, Krakavi, Beču, Solnogradu, Gradcu in Zagrebu in sicer v drugi polovici mesca novembra.

Ljubljana 18. marca 1851.

Gustav grof Chorinsky l. r.
deželni poglavar.

št. 2381.

Proglas.

(54.) 1

Od c. k. okrajniga sodnijstva ljubljanske okolice se s tem na znanje da:

De je v ekskucii gosp. dr. Kaučiča kuratorja nedoraslih otrok Martina in Jakoba Babnika zoper gosp. Jožefa Kastelica iz Zgorjniga Kašla po odločbi čez prošnjo de pres. 15. novembra 1850 št. 9272 zavolj dolžnih 600 gold. po razsodbi od 29. Februarja 1848, št. 1002 eks. int. 8. maja 1848, dovolilo v prodajo posestva eksekuta, ki je vpisano v gruntne bukve poprejšnje gosposke na Fužinah pod urb. št. 278 in 17^{1/2}, in po cenitnim zapisniku od 5. septembra 1850 št. 6909, na 2582 gold. 40 kr. cenjeno. Obstoji iz kajze pod pop. št. 34, v Zgornjim Kašlju, iz kovačnice in mlina ravno tu in iz polja in travnikov. Dovolilo je tudi v prodajo v ravno tem cenitnim zapisniku cenjeniga blaga in dražbo na 26. aprila, 27. maja in 27. junija t. l. vsakbart zjutraj od 9-12 v kraju posestva s pristavkam odločilo, da bi se posestvo in blago le pri tretji dražbi pod cenitno ceno prodalo.

Popis v gruntnih bukvah, cenitni zapisnik in dražbeni pogoji se zamorajo vsak dan med vradnimi urami pri tukajšni vradni pregledati.

Ljubljana 18. marca 1851.

c. k. okrajni sodnik
Heinricher. s. r.

št. 871.

Proglas.

(53.) 1

Od c. k. okrajniga sodnijstva ljubljanske okolice se s tem na znanje da, da se je na prošnjo gospoda Janeza Ogrinca iz Dola v eksekutivno prodajo celiga zemliša Franceta Strojana, ki leži v Dolu pod pop. št. 1 v

